

Kontroversiellt fråga om rökvanor vid anställningsintervjun

Förslag från Hässleholms sjukhus får inget stöd av Läkarförbundet

Frågor om rökvanor ska inte ställas vid en anställningsintervju, anser Läkarförbundet centralt. Det bör även gälla på den arbetsplats som har landets kanske mest ambitiösa handlingsplan för ett rökfritt sjukhus, Hässleholms sjukhus. Men läkaren bakom planen, David Chalom, får i stället stöd från representanter för de lokala facken för att frågan kan ställas.

II Hässleholms sjukhus har nyligen beslutat om en ny handlingsplan för ett rökfritt sjukhus. Listan på åtgärder rymmer det mesta – från en speciell rökpreventionsgrupp, förtryckta remisser till rökavvänjningsavdelningen och information till samarbete med primärvården och kommunanställda lärare.

Ortopeden David Chalom har arbetat med handlingsplanen i drygt ett halvår. Han tyckte att det vore naturligt att även ställa frågan om rökvanor vid nyanställningar nu, då sjukhuset har en omfattande handlingsplan och möjlighet att erbjuda hjälp till den som vill sluta röka.

– Om man som sökande röker eller inte röker får naturligtvis inte avgöra om man får tjänsten. Men vi är som sjukhus en hälsoinstitution och vi måste propagera för hälsa, och sökanden som är rökare bör informeras om möjligheten till rökavvänjning. Det är viktigt att vi redan vid en anställning markerar att det här är en betydelsefull fråga, säger David Chalom.

Befarade protester

Men då handlingsplanen skulle godkännas av sjukhusets ledningsgrupp framkom synpunkter på frågan om rökvanor,

FOTO: PRIVAT

David Chalom på Hässleholms sjukhus har tagit fram en ambitiös handlingsplan för ett rökfritt sjukhus.

och ledningsgruppen misstänkte att den kunde leda till protester från fackklubbarna. David Chalom tog kontakt med samtliga klubbar på sjukhuset, och fick då ett entydigt stöd för att frågan får ställas så länge svaret inte avgör möjligheten att få den lediga tjänsten samt att det redan då tjänsterna utlyses tydligt framgår att det är ett rökfritt sjukhus.

David Chalom tog även kontakt med Läkarförbundet centralt.

– Det vore önskvärt om Läkarförbundet kunde ställa sig bakom en sådan policy även på central nivå, säger David Chalom.

»Fel att rutinemässigt fråga om rökvanor«

Men på Läkarförbundet vill man inte ställa sig bakom en sådan policy. Redan då frågan togs upp på förbundets förhandlingsavdelning mötte förslaget ett

kompakt och enhälligt motstånd från jurister och ombudsmän. Argument som integritet för den enskilde och att en sådan fråga även kunde öppna vägen för liknande frågor som rör den sökandes motionsvanor, alkoholvanor etc avgjorde deras ståndpunkt.

Inte heller förbundets arbetslivsgrupp, ALG, är villig att ställa sig bakom en central policy om att frågor om rökvanor kan ingå vid anställningsintervjuer, inte ens då den ingår som en del av en större handlingsplan för ett rökfritt sjukhus. Förbundets förste vice ordförande, Marie Wedin, är ordförande i ALG.

– Att rutinemässigt ställa frågor om rökvanor är fel vid en anställningsintervju. Det räcker att man berättar om att det är ett rökfritt sjukhus, och då kan man ju fråga om det innebär några bekymmer för den sökande. Vi kan inte kräva mer av läkare än av andra yrkesgrupper, och det finns ingen anledning att vi centralt skulle ta ett policybeslut om detta, säger Marie Wedin.

– Erbjudande om rökavvänjning är en fråga för företagshälsovården och inget man ska ta upp vid ett anställnings-samtal.

»Frågan kan ställas ändå«

David Chalom menar dock att arbetsgivare på Hässleholms sjukhus ändå kan ställa frågor om rökvanor då lediga tjänster ska tillsättas. Han hänvisar till att de lokala fackklubbarna, även representanter för den lokala läkarföreningen, ställer sig bakom det under de förutsättningar man kommit överens om.

– Om det tydligt framgår i platsannonsern att det är ett rökfritt sjukhus så tror jag att rökare kommer att vara medvetna om det när de söker tjänster på sjukhuset och blir inte överraskade om de får frågan om rökvanor. Avsikten är ju att få ett helt rökfritt sjukhus och att hjälpa rökare att sluta, och då måste man ibland sticka ut hakan lite extra.

– Men jag kommer att be Läkarförbundet ta upp den här frågan igen. Vårt förbund borde föregå med gott exempel genom att officiellt ställa sig bakom en sådan policy och inte riskera att hamna bland de sista som gör det, säger David Chalom.

Antalet allmänläkare ökar inte enligt handlingsplan

II Vid årsskiftet fanns 4 990 specialister i allmänmedicin i landets primärvård. Det är 150 fler än 2003, men inte tillräckligt många för att uppfylla målen i den Nationella handlingsplanen för utveckling av hälso- och sjukvården som riksdagen beslutade om år 2000.

Det visar en kartläggning gjord av Sveriges Kommuner och Landsting (f.d. Kommunförbundet och Landstingsförbundet).

Enligt handlingsplanen ska primärvården år 2008 ha 6 000 specialister i allmänmedicin för att nå läkartäthet i primärvården på en läkare per 1 500 invånare. Delmålet för 2004 var 5 180 specialister, alltså 180 fler än det faktiska antalet.

Antalet ST-läkare i allmänmedicin har sedan 2001 ökat från 999 till 1 270, men de borde vara ännu fler, enligt Sveriges Kommuner och Landsting. (LT)

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se